Η ΠΟΙΗΤΑΙ ΚΑΙ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ο ΜΠΩΝΤΛΑΙΡ ΠΡΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ἡ ἔκδοσις τῶν «Ἀνθέων τοῦ Κακοῦ».—Ἡ ἐπίθεσις τῶν Ἐφημερίδων. — Ὅπου ἐξεγείρεται ἕνας ἀνήθικος προστάτης της ἠθικης.—Ὁ Μπωντλαὶρ περὶ τῶν δικαστῶν του.—Ἡ καταδίκη.

Ἀπὸ τὰς πολυπληθεῖς βιογραφίας καὶ κριτικὰς σημειώσεις ποὺ ἐγράφησαν γιὰ τὸν Μπωντλαίρ, χαρακτηριστικώτερες εἶνε αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν δίκη του γιὰ τὰ ποιήματά του «Τὰ Ἄνθη τοῦ Κακοῦ».

Ἡ ἔκδοσις τῶν ποιημάτων αὐτῶν, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ κύριον ἔργον τοῦ Μπωντλαίρ, ἔγινε δεκτὴ μὲ ἀγανάκτησι ἐκ μέρους τῶν περισσοτέρων ἐφημερίδων, τῶν μεγαλειτέρων καὶ σοβαρωτέρων. Κυρίως ἀφορμὴ στὴν καταδίωξι τοῦ ποιητοῦ, ἔδωσε κάποιο ἄρθρο ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ «Φιγκαρὼ» στὰς 5 Ἰουλίου 1857.

«Γρήγορα κρύψατε—ἔγραφε στοὺς ἐκδότας τοῦ Πουλὲ καὶ Μαλασσίς, κρύψατε ὅλη τὴν ἔκδοσι. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἡ περιπέτεια ὀφείλεται σὲ κάποιο ἄρθρο τοῦ «Φιγκαρὼ» καὶ σὲ μερικὲς ἀνώτητες φλυαρίες».

Τὸ ἄρθρο αὐτὸ γράφτηκε ἀπὸ κάποιον Γουσταῦο Μπουρντέν, ὁ ὁποῖος ἔφθασε μέχρι τῆς ἀχρειότητος νὰ ὑποβάλη στὴν Εἰσαγγελία τὰ μέρη ἐκεῖνα ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ ποιητοῦ, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ θεωρηθοῦν ἐπιλήψιμα, ὡς «προσβάλλοντά τὶ δημόσια ἤθη».

Ἀλλὰ ποῖος ἦτο ὁ Γουσταῦος αὐτὸς Μπουρντὲν ὁ ὁποῖος τόσο πολὺ ἐφρόντιζε γιὰ τὴν «δημοσία αἰδώ»; Ἦταν γνωστὸς κυρίως ὡς συγγραφεὺς διαφόρων χυδαίων καὶ ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπραγματεύοντο ἔρωτας δουκισσῶν, πριγκηπισσῶν καὶ ἄλλα σκάνδαλα» !...

***

Ὁ Μπωντλαίρ, ὅπως γράφει στὴ μητέρα του, εἶχε ἕναν ὑπουργὸ τὸν Γοῦλδ, ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ ὑπουργὸς ὅμως τῆς Δικαιοσύνης, Ἀμπατούτσι, τὸν κατέτρεχε, ἐπίσης καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶχε ἐξοργισθῆ τόσο ἐναντίον του, ὥστε ἀπηγόρευσε στὴν ἐφημερίδα «Χώρα» νὰ γράψη τὸ ἐλάχιστον περὶ τοῦ ποιητοῦ.

«Ἔχω ὑπὲρ ἐμοῦ—γράφει ὁ Μπωντλαίρ,—τὸν κ. Φούλδ, τὸν Σαίντ-Μπέβ, τὸν Μεριμὲ καὶ τὸν κ. Πιετρὶ (Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας), μεγάλην δύναμιν καὶ οἰκειότατον φίλον τοῦ Αὐτοκράτορος. Μοῦ λείπει ὅμως καὶ μιὰ γυναῖκα. Ἴσως νὰ ὑπάρχῃ τρόπος νὰ ἀνακατώσουμε στὴν ὑπόθεσι τὴν πριγκήπισσα Ματθίλδη, ἀλλ' εἰς μάτην ἐρευνῶ στὸ κεφάλι μου γιὰ νὰ βρῶ τὸν τρόπο αὐτόν.

»Ἐνεφανίσθην πρὸ τοῦ ἀνακριτοῦ. Ἡ ἀνάκρισίς μου διήρκεσε 3 ὧρες. Βρῆκα ἕνα δικαστὴ εὐμενέστατο τοὐλάχιστον.

»Πραγματικῶς ἡ ἐπέμβασις τῆς πριγκηπίσσης θὰ ἔφερε σημαντικὰ ἀποτελέσματα, ἀλλὰ δὲν κατώθωσα νὰ τὴν ἐπιτύχω κι' ἔτσι τὸ δικαστήριο, ἐφάνηκε ἀπέναντί μου πολὺ σκληρό».

***

Ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Μπωντλαίρ, τὴν ἀπευθυνομένη στὴν κυρία Σαμπατιὲ γνωρίζωμεν πῶς κατηρτίσθη τὸ περίφημο αὐτὸ δικαστήριο. Ντυπατὸ πρόεδρος, Πινὰρ εἰσαγγελεύς, Ντελεβώ, ντὲ Ποντού, ντ' Ἀμεχοὺρ καὶ Νακὰρ δικασταί.

»Δὲν εἶνε καθόλου ὡραῖοι, οἱ δικασταί μου, παρετήρει ὁ Μπωντλαίρ. Εἶνε φρικωδῶς ἄσχημοι καὶ ἡ ψυχή των κατ' ἀνάγκην θὰ μοιάζῃ μὲ τὰ μοῦτρά των» !

Κατὰ τὴν δίκην ἐν τούτοις ὁ εἰσαγγελεὺς μίλησε πολὺ ἐπιφυλακτικὰ κι' αὐτὸ γιατὶ φοβόταν μήπως ἀναγκασθοῦν καὶ ἀθωώσουν τὸν Μπωντλαίρ, ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὴ δίκη τῆς «Μαντὰμ Μποβαρὺ» τοῦ Φλωμπέρ. Ἐν τέλει ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς ἐπρότεινε :

«Τὸ ἔργον τοῦ ποιητοῦ προσβάλλει τὰ δημόσια ἤθη. Καὶ προτείνω ν' ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὸ ἔργον διάφορα ποιήματα» ! Μερικὰ δηλαδὴ ἀπὸ τὰ καλλίτερα !...

***

Ὁ συνήγορος τοῦ Μπωντελαὶρ Σὰν ντ' Ἔστ — Ἄνζ κατηγορήθη ἀπ' τοὺς περισσοτέρους βιογράφους καὶ κριτικούς, ὅτι δὲν ὑπεράσπισε ὅπως ἔπρεπε τὸν ποιητή.

Πραγματικῶς ὁ συνήγορος ἀντὶ νὰ ἐξυμνήσῃ τὰς καλλονὰς τοῦ ἔργου, ἀντὶ νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τοὺς δικαστάς, ὅτι ἡ τέχνη δὲν ἔχει σχέσι καὶ μὲ τὴν ἠθικὴ ἀκόμα, προσπάθησε ἀντιθέτως νὰ ἐλαφρύνῃ τὴ θέσι τοῦ κατηγορουμένου, ἐπιτυγχάνων τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς ποινῆς. Μερικοὶ ὅμως δικαιολογοῦν τὸν συνήγορον, τονίζοντες, ὅτι ἀντὶ νὰ ἐξαρθῆ εἰς λυρισμοὺς ὑπὲρ τῆς τέχνης, καλῶς ἔπραξε προσπαθήσας νὰ ἀναιρέση φράσιν πρὸς φράσιν τὴν κατηγορίαν, γιατὶ εἶχε νὰ κάμῃ μὲ δικαστὰς ἐξ ἐπαγγέλματος, ἔργον τῶν ὁποίων εἶνε νὰ ἐπιβάλουν ποινάς. Ὕμνοι εἰς τὴν τέχνην δὲν θὰ τοὺς συγκινοῦσαν, ἀφοῦ δὲν θὰ τοὺς ἔνοιωθαν.

***

Ἡ δίκη ὅπως κάθε δίκη τοιαύτης φύσεως, ἦτο μία κωμωδία, τῆς ὁποίας τὸ φινάλε ὑπῆρξε θλιβερὸν διὰ τὸν ποιητήν.

Πλὴν τῶν «καταδικασθέντων ποιημάτων», ὁ Μπωντελαὶρ κατεδικάσθη, διὰ προσβολὴν τῶν δημοσίων ἠθῶν εἰς 300 φράγκων πρόστιμον, οἱ δὲ δύο ἐκδόται του Μαλασσὶς καὶ Μπρουὰζ εἰς 100 φρ. ἕκαστος.

Ἡ καταδίκη αὕτη ἔκαμε πολὺ μεγαλείτερη ἐντύπωσι ἀπ' ὅσο θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ φαντασθῆ ἐπὶ τοῦ ποιητοῦ. Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τὸν ἄφινε ἀδιάφορο, γιατὶ τὴν θεωροῦσε ἀποτέλεσμα μιᾶς κωμῳδίας, ἀλλὰ ἡ καταδίκη τοῦ ἔργου του τὸν ἔθλιψε βαθύτατα. Τὰ «Ἄνθη τοῦ Κακοῦ» ἀποτελοῦσαν ἕνα ἁρμονικὸ σύνολο καὶ οἱ κύριοι δικασταὶ ἀπὸ τὴν ἀνθοδέσμη αὐτὴ ἀφαιροῦσαν ἓξ ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἄνθη, ἓξ ποιήματα ἀπὸ τὰ προσφιλέστερα στὸν ποιητή των, ὁ ὁποῖος, ὡς ἔγραφεν εἶχε βάλει σ' αὐτὰ ὅλη τὴν καρδιά του, ὅλη τὴ στοργή του, ὅλη τὴ θρησκεία του, ὅλο τὸ μίσος του...

Ἡ δίκη αὐτὴ θεωρεῖται σήμερα ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ λάθη καὶ τῆς στενοκεφαλιὲς τῆς γαλλικῆς δικαιοσύνης.

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ

[Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Δρος Ντέκερ]

Τὸ πρόσωπο χωρίζεται συνήθως σὲ τρία μέρη
Τὸ πρῶτο ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ μετώπου ὥς τὰ βλέφαρα.
Τὸ δεύτερο ἀπὸ τὰ βλέφαρα ὡς τὴν ἄκρη τῆς μύτης
Καὶ τὸ τρίτο ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς μύτης ὥς τὸ τέλος τοῦ πηγουνιοῦ

Οἱ ἄνθρωποι τῶν ὁποίων τὰ τρία αὐτὰ τμήματα τοῦ προσώπου εἶναι κανονικά, τῶν ὁποίων αἱ τρεῖς ἀποστάσεις, ἀπὸ τὸ μέτωπο ὡς τὰ βλέφαρα, ἀπὸ τὰ βλέφαρα ὡς τὴ μύτη κι' ἀπ' τὴ μύτη ὡς τὸ πηγοῦνι, εἶναι ἴσες μεταξύ των καὶ ἄκρας ἀναλογίας, οἱ ἄνθρωποι λοιπὸν αὐτοὶ εἶναι χαρακτῆρος ἁρμονικοῦ κ' εὐχάριστοι στὰς σχέσεις των.

Μία σχετικὴ δυσαναλογία αὐτῶν τῶν γραμμῶν σημαίνει πάντοτε ἠθικὰ ἐλαττώματα.

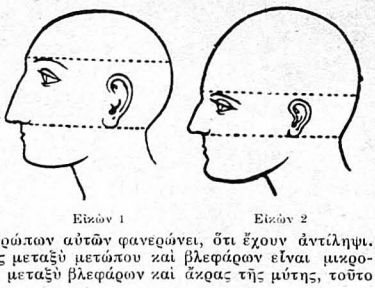

Εἰκὼν 1 Εἰκὼν 2

Ἂν ἔξαφνα, βρεθοῦμε ἀπέναντι ἑνὸς προσώπου τοῦ ὁποίου ἡ δυσαναλογία τῶν ἀποστάσεων εἶναι ὅπως εἰς τὴν εἰκόνα 1 μποροῦμεμὲ βεβαιότητα νὰ μαντέψουμε περὶ τῆς ἰσχυρογνωμοσύνη ς καὶ τοῦ πείσματός του. Ἀφ' ἑτέρου τὸ εὐρὺ μέτωπο τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν φανερώνει, ὅτι ἔχουν ἀντίληψι.

Ὅταν ἡ ἀπόστασις μεταξὺ μετώπου καὶ βλεφάρων εἶναι μικρότερα τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ βλεφάρων καὶ ἄκρας τῆς μύτης, τοῦτο φανερώνει ἠλιθιότητα.

Ὅταν ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τοῦ ἄκρου τῆς μύτης καὶ τοῦ πηγουνιοῦ εἶναι σύντομη φανερώνει χαρακτῆρα ἀναποφάσιστο καὶ σχολαστικό (Εἰκὼν 2).

Ἡ εἰκὼν 3 ἀπεναντίας μᾶς παριστάνει ἕνα ἄνθρωπο πανοῦργο, ἔξυπνο. ἀλλὰ ἐστερημένον μεγάλης ἀντιλήψεως.

Ἡ τεραστία δυσαναλογία τῆς μεταξὺ τῆς ἄκρης τῆς μύτης καὶ τοῦ τέλους τοῦ πηγουνιοῦ ἀποστάσεως τῆς εἰκόνος 4 προδίδει ἀντιθέτως ἠλιθιότητα, ὀφειλομένην μᾶλλον εἰς δειλίαν τοῦ χαρακτῆρος.

Παρ' ὅλη τὴ μόρφωση ποὺ ἔχουν ἀποκτήσει ἐκ τῶν σπουδῶν των, μερικοὶ ἄνθρωποι, στεροῦνται εὐφυΐας ὅταν τὸ διάστημα ἀπὸ τὴ γωνία τοῦ ματιοῦ ὡς τὴ μέση τῆς μύτης εἶναι μικρότερο ἀπὸ τὸ διάστημα ἀπὸ τὴ μέση τῆς μύτης ὡς τὴν γωνία τοῦ στόματος.

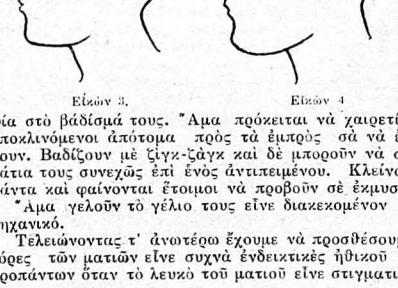

Εἰκὼν 3. Εἰκὼν 4

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶνε προωρισμένοι γιὰ νὰ τρελλαθοῦν χαμογελοῦν ἀναιτίως ἀνυψώνοντες λοξὰ τὸ ἄνω χεῖλος. Ἐπίσης ἔχουν μιὰ χαρακτηριστικὴ ἀκαμψία στὸ βάδισμά τους. Ἄμα πρόκειται νὰ χαιρετίσουν, τὸ κάνουν ὑποκλινόμενοι ἀπότομα πρὸς τὰ ἔμπρὸς σὰ νὰ ἐπρόκειτο νὰ πέσουν. Βαδίζουν μὲ ζίγκ-ζάγκ καὶ δὲ μποροῦν νὰ συγκρατήσουν τὰ μάτια τους συνεχῶς ἐπὶ ἑνὸς ἀντικειμένου. Κλείνουν τὸ μάτι τους πάντα καὶ φαίνονται ἕτοιμοι νὰ προβοῦν σὲ ἐκμυστηρεύσεις.

Ἄμα γελοῦν τὸ γέλιο τους εἶνε διακεκομένον καὶ μοιάζει σὰν μηχανικό.

Τελειώνοντας τ' ἀνωτέρω ἔχουμε νὰ προσθέσουμε ὅτι οἱ ἄνισες κόρες τῶν ματιῶν εἶνε συχνὰ ἐνδεικτικὲς ἠθικοῦ ἐκφυλισμοῦ καὶ προπάντων ὅταν τὸ λευκὸ τοῦ ματιοῦ εἶνε στιγματισμένο μὲ μαῦρο.

(Μετάφρασις)

*

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο στὸ Δημοτικὸν Θέατρον ἡ διάλεξις ἡ ὀργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σωματείου Κρητῶν ἡ «Ὁμόνοια» μὲ ὁμιλητὴν τὸν κ. Βαλάκον, καὶ θέμα : «Ὁ προϊστορικὸς πολιτισμὸς τῆς Κρήτης». Μετὰ τὴν διάλεξιν χορωδία ὑπὸ τὸν κ. Χαρ. Μαράκην ἀποτελουμένη ἐκ 30 δεσποινίδων, ἐτραγούδησε διάφορα Κρητικὰ ἄσματα, συνοδευούσης εἰς τὸ κλειδοκύμβαλλον τῆς δ)δος Καρτσονάκη. Ἐπηκολούθησαν δὲ κρητικοὶ χοροί. Αἱ δίδες αἴτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ὡραίαν αὐτὴν ἑορτὴν εἶνε αἱ ἑξῆς : Μ. καὶ Ε. Λαμπουσάκη, Μ. καὶ Ε. Καρτσονάκη, Α. Καλαϊτζάκη, Μ. Βουκάλη, Α. Δημητριάδου, Μ. καὶ Τ. Γαλάνη, Ε. Βαρουχάκη, Σ. καὶ Ε. Ἀννουσάκη, Β. καὶ Ε. Βενετάκη, Α. καὶ Μ. Περίδου, Ε. Τζελάιτη,Εἰρ. καὶ Σ.Ἀρχοντάκη,Σοφία Φρυδάκη, Τιω. Βασιλογιάννη,Ν. Δαφνοπούλου, Γ. Καρακατσάνη, Κ. καὶ Ε. Κερατζάκη, Ν. Λατινάκη, Σ. Λιλυτάκη καὶ Μ. Τσαμαδιᾶ. Ἀπηγγέλθη ὁμοίως ὑπὸ τῆς δος Νίτσας Δαφνοπούλου «Ἡ Μητέρα καὶ Πατρίδα» τοῦ Πολέμη, μετὰ ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας.